

Секція: Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка

Васильєв О.В.

*професор кафедри економіки і оцінки майна підприємств
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця*

м. Харків, Україна

Єфремова Л.В.

*доцент кафедри економіки і оцінки майна підприємств
Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця*

м. Харків, Україна

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ

Стратегічні цілі розвитку української економіки ставлять перед фінансовим ринком конкретні завдання підвищення конкурентоспроможності регіонів, притоку до них масштабних інвестицій, забезпечення соціальної стабільності. Одним із першочергових стратегічних завдань вважається створення сильної фінансової системи регіону, заснованої на ключових регіональних фінансових інститутах, що, у свою чергу, буде сприяти підвищенню конкурентоспроможності областей у їх стійкому розвитку.

Інституціональний підхід до формування фінансових ресурсів регіональної економіки полягає в тому, що їхня мобілізація здійснюється інститутами-організаціями, які у своїй сукупності формують фінансову інфраструктуру. Системний підхід до формування фінансових ресурсів регіональної економіки, у свою чергу, полягає в ефективному функціонуванні та розвитку фінансової інфраструктури, що можливо за умови її формування як цілісної організаційно-економічної системи, яка має кінцевою метою забезпечення потреб регіону фінансовими ресурсами, достатніми для розширеного відтворення і стійкого економічного зростання.

Аналіз практики державного регулювання інститутів фінансової інфраструктури на сучасному етапі свідчить, що, незважаючи на певні позитивні тенденції, у сформованій сукупності форм і методів державної інфраструктури не забезпечується базовий принцип – принцип системності організації регулювання.

Крім того, не дотримуються повною мірою такі загальноприйняті у світовій практиці принципи регулювання фінансової інфраструктури, як:

- функціональне регулювання у взаємозв'язку з методами інституціонального контролю й нагляду;
- пріоритет захисту прав інвесторів і розвитку всіх форм колективних інвестицій при розвитку регулювання;
- пріоритет розвитку інфраструктури фінансового ринку;
- розподіл повноважень з регулювання ринку між органами державного управління і саморегулюючими організаціями.

Ринок фінансових послуг, що надаються фінансовою інфраструктурою, незважаючи на міжгалузевий, різнопрофільний, багатовидовий характер, має деякі загальні ознаки:

- по-перше, функціонування фінансових інституцій регіону значно більше відповідає вимогам ринкового середовища, ніж ринки інших послуг – житлово-комунальних, громадського транспорту, освіти тощо;
- по-друге, фінансові послуги орієнтовані на багато категорій споживачів, у тому числі на господарюючих суб'єктів, домашні господарства, окремих людей і групи товариств, у зв'язку із чим немає потреби у глибокій сегментації;
- по-третє, діяльність фінансових інституцій відрізняється більшою ризикованістю та невизначеністю порівняно з установами – представниками інших послуг;
- по-четверте, фінансовий ринок має значний динамізм і в той же час певну гнучкість;

- по-п'яте, фінансова інфраструктура пропонує, як правило, варіанти комбінування послуг та надає їх у різних способах – як усередині груп самих послуг, так і у їх можливих поєднаннях;
- по-шосте, для подібних послуг характерна акумуляція, тобто об'єднання на окремій території.

Таким чином, вищенаведені ознаки фінансової інфраструктури мають велике значення у діяльності й розвитку фінансових інституцій регіону.

Важливим фактором прискореного розвитку регіональної фінансової інфраструктури є диверсифікованість її видів діяльності й послуг. Диверсифікованість дозволяє фінансовим інституціям успішно удержатися на плаву при періодичних змінах попиту, сезонних коливаннях у надходженні замовлень, при форс-мажорних обставинах. Однією із сучасних форм диверсифікованості послуг виступає освоєння й розширення організаціями фінансової інфраструктури аутсорсингових послуг, що, у свою чергу, вимагає постійного відновлення знань і кваліфікації персоналу та керівників організацій регіональної фінансової інфраструктури.

У процесі функціонування регіональна інфраструктура фінансового ринку об'єктивно має потребу в удосконаленні, поліпшенні, розвитку відповідно до ринкових вимог і суспільних перетворень.

Сталий розвиток складових фінансової інфраструктури на сучасному етапі є складним процесом взаємозв'язку існуючих традиційних процесів, поширення світових видів діяльності й послуг, трансформації і сталої модернізації, що обумовлені науково-технічним прогресом. У загальному вигляді «трансформація» – це відновлення елементів у складі інфраструктури відповідно до сучасних вимог, що припускає різні вдосконалення в кожному зі складових її елементів, адаптацію до змін середовища функціонування, ускладнення з появою нових елементів відповідно до рівня розвитку системи. У процесі такої трансформації відбувається нагромадження кількісних змін у всіх елементах і зв'язках інфраструктури, що згодом приводить до її докорінної трансформації.

Таким чином, на сучасному етапі науково-технічного прогресу відбувається якісний підйом у розвитку фінансової інфраструктури, пов'язаний з її технологічним переозброєнням на базі високих, у першу чергу, інформаційних технологій. Модернізуються фондові біржі, все більша їх кількість стає повністю електронною.

Отже, можна характеризувати сучасну фінансову інфраструктуру як фінансовий ринок, що забезпечує накопичення і розподіл інвестиційних ресурсів, взаємодію виробників та споживачів фінансових послуг за правилами, визначеними державою та її регуляторними органами. Складовими фінансового ринку є грошово-кредитний, страховий, фондовий ринки, ринки послуг спільного інвестування, недержавних пенсійних послуг та інші ринки фінансових послуг.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.kiev.ua
2. Про Концепцію державної регіональної політики : Указ Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001 // Регіональна політика України: інституційно-правове забезпечення : зб. офіц. док. / за ред. З. Варналія. – К. : НІСД, 2004. – 521 с.
3. Беленький П. Ю. Фінансовий ринок та його інфраструктура в умовах глобалізації: проблеми, перспективи, регіональні аспекти / П. Ю. Беленький, В. І. Шевченко-Марсель, О. О. Другов. – Львів : Інститут регіональних досліджень НАН України, 2003. — 48 с.
4. Журавлева Н. А. Развитие концепции инфраструктуры в экономической науке [Электронный ресурс] / Н. А. Журавлева // Проблемы современной экономики. – 2009. – № 4(32). – Режим доступа : <http://www.m-economy.ru/art.php3?artid=26470>

5. Регіони України: проблеми та пріоритети соціально-економічного розвитку : монографія / за ред. З. С. Варналія. – К. : Знання України, 2005. – 498 с.